

บันทึกการประชุม
คณะกรรมการการพัฒนาการเมือง การสื่อสารมวลชน และการมีส่วนร่วมของประชาชน
สภาผู้แทนราษฎร
ครั้งที่ ๖๕

วันพุธที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๖๔

ณ ห้องประชุมคณะกรรมการ N 410 ชั้น ๔ อาคารรัฐสภา

คณะกรรมการการพัฒนาการเมือง การสื่อสารมวลชน และการมีส่วนร่วมของประชาชน

กรรมการผู้มาประชุม

๑. นายณัฏฐา บุญไชยอินสวัสดิ์

ประธานคณะกรรมการ

๒. นายปดิพัทธ์ สันติภาดา

รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง

๓. นายวิสิทธิ์ เตชะธีราวัฒน์

รองประธานคณะกรรมการ คนที่สาม

๔. นายวุฒิพงษ์ นามบุตร

รองประธานคณะกรรมการ คนที่สี่

๕. นายองอาจ คล้ามไพบูลย์

ที่ปรึกษาคณะกรรมการ

๖. นายศิริพงษ์ รัสมิ์

ที่ปรึกษาคณะกรรมการ

๗. นายยุทธพงศ์ จรัสเสถียร

กรรมการ

๘. นายณัฏฐา บุญไชยอินสวัสดิ์

กรรมการ

๙. นายกรวิทย์ ปรีศนันท์กุล

กรรมการ

๑๐. นางอมรรัตน์ โชคปมิตต์กุล

เลขานุการคณะกรรมการ

กรรมการผู้ไม่มาประชุม

๑. นางสาวปิยะรัชต์ ดิยะไพรัช

(ลาการประชุม)

๒. นางสาวฐิติภัฏร์ โชติเดชาชัยนันต์

(ลาการประชุม)

เลขานุการประจำคณะกรรมการ ผู้มาประชุม

๑. นางกัญญาภรณ์ ไชยหาญ บรรเจิดพิพัฒน์

๒. นางสาวรักชนก ศรีนอก

๓. นายประเสริฐ แสงสุข

ผู้เข้าร่วมประชุม

๑. ว่าที่ร้อยตรี ธนยศ วรรณุช

๒. นางสาวจันทร์แก้ว ลิขานนท์

ผู้มาชี้แจง

ผู้แทนผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ

๑. พันตำรวจเอก วชิรพงษ์ แก้วดวง รอง ผบก.อคผ.
๒. ร้อยตำรวจโท ภัทรพล วสุธชัย รอง สว.ผอ.บก.อคผ.

ผู้แทนเลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

๑. นายชนินทร์ เกตุปราษฎ์ รองเลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
๒. นายนันทวัฒน์ คัมไพบูลย์ ผู้อำนวยการกลุ่มงานมาตรฐาน
รายงานการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน
๓. นางสาวแพรวไพสิน บุญผา นักวิชาการสิทธิมนุษยชนชำนาญการ
๔. นางสาวพรปวีณ์ มีมากบาง นักวิชาการสิทธิมนุษยชน

ผู้แทนองค์การและสโมสรนิสิตนักศึกษา ๑๙ มหาวิทยาลัย

๑. นายวรินทร์กฤษณ์ เขียวพันธ์ กรรมการฝ่ายสื่อสารองค์กร องค์การนักศึกษา
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต และโฆษก
ประจำองค์การนักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
๒. นายภัทริศวรร เกตรามฤทธิ กรรมการฝ่ายกฎระเบียบและการเมือง องค์การ
นักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
๓. นางสาวหนึ่งฤทัย กิจการศุภฤกษ์ องค์การบริหารสโมสรนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตัวแทน iLaw Freedom

- นางสาวบุตรีจันทร์ แปะณะ เจ้าหน้าที่ฝ่ายสังเกตการณ์ชุมนุม
โครงการอินเทอร์เน็ตเพื่อประชาชน (iLaw)

ตัวแทนแอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล ไทยแลนด์ (Amnesty International Thailand)

- นางปิยนุช โคตรสาร ผู้อำนวยการแอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล ประเทศไทย

ตัวแทนผู้ชุมนุม (กลุ่มทะลุฟ้า)

- นายนวพล ตันงาม

เริ่มประชุมเวลา ๑๓.๓๕ นาฬิกา

เมื่อกรรมาธิการมาครบองค์ประชุมแล้ว นายณัฐชา บุญไชยอินสวัสดิ์ ประธานคณะกรรมการฯ ได้กล่าวเปิดประชุมและดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระการประชุม สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานแจ้งต่อที่ประชุม

๑.๑ ด้วยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานผ้าพระกฐิน ให้สภาผู้แทนราษฎร ตามที่ขอพระราชทานเพื่อน้อมไปถวายพระสงฆ์จำพรรษากาลถ้วนไตรมาส ณ วัดอมรินทราราม วรวิหาร แขวงศิริราช เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ในวันจันทร์ที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๔ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร จึงขอเรียนเชิญคณะกรรมการติดตามคณะ

อนุกรรมการ ร่วมทำบุญโดยเสด็จพระราชกุศลและร่วมเป็นเจ้าของภาพในการถวายผ้าพระกฐินพระราชทาน ในครั้งนี้ได้ตามกำลังศรัทธาผ่านช่องทางต่าง ๆ (รายละเอียดปรากฏตามเอกสารที่แจกในห้องประชุม)

๑.๒ ด้วยมีหนังสือขอลาออกจากกรรมการในคณะกรรมการพัฒนาการเมือง การสื่อสารมวลชน และการมีส่วนร่วมของประชาชน สภาผู้แทนราษฎร ของนางสาวญาณธิชา บัวเผื่อน ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๖๔ เป็นต้นไป (รายละเอียดปรากฏตามเอกสารที่แจกในห้องประชุม)

๑.๓ ตามที่คณะกรรมการพัฒนาการเมือง การสื่อสารมวลชน และการมีส่วนร่วมของประชาชน สภาผู้แทนราษฎร ขอความอนุเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับมาตรการและแนวทางที่จะดำเนินการต่อไปภายใต้หน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ หากพบว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐ ไม่ปฏิบัติตามข้อเรียกร้องตามแถลงการณ์ของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เรื่อง การสังเกตการณ์ ชุมชุม ๗ สิงหาคม ๒๕๖๔ นั้น สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้มีหนังสือเพื่อชี้แจงข้อมูล รายละเอียดพร้อมแนบเอกสารที่เกี่ยวข้องมายังคณะกรรมการเพื่อประกอบการพิจารณาเรียบร้อยแล้ว (รายละเอียดปรากฏตามเอกสารที่แจกในห้องประชุม)

๑.๔ ตามที่คณะกรรมการพัฒนาการเมือง การสื่อสารมวลชน และการมีส่วนร่วมของประชาชน สภาผู้แทนราษฎรได้ขอความอนุเคราะห์ข้อมูลเพื่อประกอบการพิจารณาของ คณะกรรมการเกี่ยวกับการทะลักเข้ามาของสินค้าที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด-๑๙ จากสาธารณรัฐประชาชนจีนผ่านด่านศุลกากรมุกดาหารนั้น ด่านศุลกากรมุกดาหารได้ส่งข้อมูลดังกล่าวมายังคณะกรรมการเรียบร้อยแล้ว (รายละเอียดปรากฏตามเอกสารที่แจกในห้องประชุม)

ที่ประชุมรับทราบ

ระเบียบวาระที่ ๒ รับรองบันทึกการประชุม

ที่ประชุมมีมติรับรองบันทึกการประชุม ครั้งที่ ๖๔ วันพุธที่ ๘ กันยายน ๒๕๖๔ โดยไม่มีการแก้ไข

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องพิจารณา

- พิจารณาข้อเรียกร้องขอให้ปกป้องสิทธิและคุ้มครองประชาชนจากการกระทำความรุนแรงของเจ้าหน้าที่ และขอให้ตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่อันเข้าข่ายเกินกว่าเหตุของเจ้าหน้าที่ของรัฐ โดยมีผู้แทนผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ผู้แทนเลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ตัวแทนองค์การและสโมสรนิสิตนักศึกษา ๑๙ มหาวิทยาลัย ตัวแทนผู้ชุมนุม (กลุ่มทะลุฟ้า) และผู้สังเกตการณ์ การชุมนุมทางการเมือง เข้าร่วมประชุม

ตัวแทนองค์การและสโมสรนิสิตนักศึกษา ๑๙ มหาวิทยาลัย ได้กล่าวให้ข้อมูลเกี่ยวกับข้อร้องเรียนตามหนังสือที่ยื่นต่อคณะกรรมการ เมื่อวันที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๖๔ ซึ่งมีประเด็นขอให้การ คุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน และให้ความคุ้มครองความปลอดภัยแก่ประชาชน รวมถึงขอให้มีการ ตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่สลายการชุมนุมว่ามีการกระทำที่เกินกว่าเหตุหรือไม่ หากเป็นการกระทำที่เกินกว่าเหตุ ขอให้มีการตรวจสอบและเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบทั้งสองฝ่าย ทั้งฝ่ายรัฐ และประชาชน

ตัวแทนแอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล ไทยแลนด์ (Amnesty International Thailand)

ในฐานะผู้สังเกตการณ์การชุมนุม กล่าวให้ข้อมูลการสังเกตการณ์และการเก็บข้อมูลการชุมนุมทางการเมืองของไทยนับตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๓ โดยภาพรวมของสถานการณ์การชุมนุมทางการเมือง ประกอบด้วย สถานการณ์ความรุนแรงจากการควบคุมการชุมนุม การละเมิดสิทธิในการแสดงความคิดเห็นและการใช้สิทธิเสรีภาพของประชาชน ปรากฏการณ์การชุมนุมทางการเมืองที่เกิดขึ้นในห้วงเวลาดังกล่าวเป็นสิ่งที่ไม่เคยเห็นมาก่อน กล่าวคือ การชุมนุมทางการเมืองในปีที่ผ่านมา มีเหตุการณ์ชุมนุมครั้งใหญ่ของกลุ่มนักเรียนนักศึกษาและประชาชนทั่วไป เมื่อวันที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๖๓ และได้มีการชุมนุมของประชาชนเกิดขึ้นอย่างน้อย ๑,๘๕๒ ครั้ง มีการดำเนินคดีต่อผู้ชุมนุมตั้งแต่วันที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๖๓ จนถึงวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๔ มีประชาชนที่ถูกดำเนินคดีจากสถานการณ์ชุมนุมทางการเมืองและการแสดงความคิดเห็นทางการเมืองไปแล้วอย่างน้อย ๑,๒๐๐ คน ในจำนวน ๖๓๐ คดี มีผู้ถูกดำเนินคดีที่มีอายุต่ำกว่า ๑๘ ปี จำนวน ๑๖๙ ราย ในจำนวนนี้เป็นเด็กอายุต่ำกว่า ๑๕ ปี อย่างน้อย ๒๐ ราย และอายุต่ำสุด ๑๒ ปี หากนับเป็นจำนวนครั้งพบว่า จำนวนการถูกดำเนินคดีอย่างน้อย ๒,๒๒๑ ครั้ง และสถิติการดำเนินคดีแยกตามข้อกล่าวหาพบว่า ข้อกล่าวหาที่ถูกดำเนินคดีมากที่สุดคือความผิดฝ่าฝืนข้อกำหนดตามพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘ และพบว่าในปลายปี ๒๕๖๓ ได้เริ่มมีการดำเนินคดีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ และนับเป็นครั้งแรกที่มีเยาวชนอายุ ๑๒ ปี ถูกตั้งข้อหากระทำความผิด นอกจากนี้ยังมีข้อกล่าวหาอื่น ๆ เช่น คดีอาญา มาตรา ๑๑๖ ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ เป็นต้น การตั้งข้อหาต่าง ๆ ดังกล่าว ทำให้ไม่มีพื้นที่ให้เยาวชนได้แสดงออก ไม่ว่าจะเป็นการแสดงออกในท้องถนนหรือทางออนไลน์ เยาวชนเหล่านี้จะถูกดำเนินคดีแทบทั้งหมด

การชุมนุมทางการเมืองในปี ๒๕๖๓ ลักษณะการชุมนุมจะมีการทำกิจกรรมของเยาวชน แต่ได้เริ่มมีความรุนแรงในการชุมนุมที่ไม่เป็นไปตามมาตรฐานสากลเกิดขึ้นเมื่อวันที่ ๑๔ - ๑๕ ตุลาคม ๒๕๖๓ โดยเริ่มมีการจับกุมแกนนำ และในวันที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๖๓ มีเหตุการณ์สลายการชุมนุมโดยการฉีดน้ำที่แยกปทุมวัน ในช่วงเดือนพฤศจิกายน ๒๕๖๓ มีการใช้กำลังและความรุนแรงกับผู้ชุมนุม เช่น เหตุการณ์สลายการชุมนุมที่บริเวณหน้าอาคารรัฐสภา เหตุการณ์ดังกล่าวมีเด็กได้รับบาดเจ็บ ทำให้หลังจากนั้นได้ริเริ่มโครงการ “ในมือบมีเด็ก” เพื่อดูแลสิทธิและสวัสดิภาพของเด็กในที่ชุมนุม อย่างไรก็ตาม นับตั้งแต่สิ้นปี ๒๕๖๓ จนถึงปัจจุบัน การชุมนุมทางการเมืองมักจะมีเหตุปะทะและความไม่สงบเกิดขึ้น โดยจะสังเกตได้ว่า ภายหลังจากวันที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๖๔ จนถึงเดือนสิงหาคม ๒๕๖๔ การชุมนุมจะไม่ใช่เป็นการชุมนุมของกลุ่มนิสิตนักศึกษา เช่น กรณีการชุมนุมในเขตดินแดง กลุ่มผู้ชุมนุมกลุ่มนี้มีบางส่วนไม่ได้อยู่ในระบบการศึกษา บางส่วนเป็นกลุ่มคนทำงานที่ครอบครัวได้รับผลกระทบและได้รับความเดือดร้อนจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด ซึ่งเป็นกลุ่มที่ถูกกลืนในสังคมและมีการไต่กลับเจ้าหน้าที่ของรัฐ โดยตลอดเดือนสิงหาคม ๒๕๖๔ มีการชุมนุมเกือบทุกวัน และมีการจับกุมผู้ชุมนุมเกือบทุกวันเช่นเดียวกัน มีเด็กเยาวชนถูกจับกุม และเยาวชนต้องอยู่ในห้องขังร่วมกับผู้ใหญ่ บางคนถูกยึดโทรศัพท์ โดยจะได้รับโทรศัพท์คืนต้องยอมรับเงื่อนไขของเจ้าหน้าที่ ในวันที่ ๗ - ๑๕ สิงหาคม เจ้าหน้าที่ได้วางแผนควบคุมตัวคอนเทนเนอร์เป็นแนวปะทะ

และมีเยาวชนถูกยิงบริเวณศรีษะ มีอาการโคม่า เจ้าหน้าที่ของรัฐมีการสลายการชุมนุม ทำให้ประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนโดยรอบได้รับผลกระทบ ทั้งนี้ ได้มีการจับกุมผู้ชุมนุมจากกรณีการชุมนุมเมื่อวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๖๔ รวมจำนวน ๗๗ คน

จะเห็นได้ว่า สถานการณ์การชุมนุมทางการเมืองล่าสุดนับแต่เดือนสิงหาคม ๒๕๖๔ จนถึงปัจจุบัน มีสถานการณ์ที่น่าเป็นห่วงมากขึ้น โดยวันที่ ๖ กันยายน ๒๕๖๔ มีการจับกุม ๑๘ คน เป็นเยาวชน ๙ คน มีเยาวชนที่อายุน้อยที่สุด ๑๔ ปี ๓ ราย มีผู้ได้รับบาดเจ็บขณะการจับกุม ๑๒ ราย แยกเป็นเยาวชน ๗ ราย ผู้ใหญ่ ๕ ราย วันที่ ๗ กันยายน ๒๕๖๔ มีการจับกุมด้วยการใช้รถกระบะไม่มีสัญลักษณ์ของเจ้าหน้าที่ตำรวจพุ่งชนผู้ชุมนุมที่เพิ่งจะรวมตัวกันที่แยกดินแดง มีการจับกุม ๑๕ คน มีเยาวชน ๕ คน นอกจากนี้ยังมีการจำกัดพื้นที่การทำงานของสื่อมวลชน ซึ่งมีการใช้ความรุนแรงในการปราบปรามผู้ชุมนุมด้วยมาตรการที่เข้มข้น โดยวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๖๔ สื่อถูกให้ปิดการถ่ายทอดสดถึง ๒ ครั้ง ที่แยกมิตรไมตรีและแยกดินแดง โดยอ้างถึงสถานการณ์เคอร์ฟิว ถ้าไม่ออกจากพื้นที่จะควบคุมตัว และในวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๖๔ สื่ออิสระถูกควบคุมตัว เหตุการณ์ดังกล่าวจึงมีการตั้งคำถามว่า ถ้าสื่อไม่สามารถทำหน้าที่ได้ จะเกิดอะไรขึ้น นอกจากนี้ มีการควบคุมตัวแพทย์อาสาซึ่งเข้ามาช่วยปฐมพยาบาลผู้ได้รับบาดเจ็บ มีการจับกุมและควบคุมตัวบุคคลโดยไม่มีการแยกเด็กออกจากผู้ใหญ่ โดยเมื่อวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๖๓ หลังเกิดเหตุการณ์กวาดจับประชาชนจากบริเวณที่ชุมนุมสามเหลี่ยมดินแดง พบว่าเจ้าหน้าที่ควบคุมฝูงชนได้นำตัวเด็กเล็กจำนวน ๒ คน มีอายุ ๓ ขวบ และ ๔ ขวบ มาที่สถานีตำรวจพร้อมกับมารดาของเด็กทั้งสองคน ซึ่งถูกจับกุมเนื่องจากไปเข้าแถวรอรับอาหารแจกในสถานการณ์โควิด

การสลายการชุมนุมที่เกิดขึ้น ได้ส่งผลให้มีผู้บาดเจ็บซึ่งส่วนใหญ่เป็นเด็กและเยาวชน โดยในเดือนสิงหาคม มีจำนวน ๕๓ คน โดยเด็กที่บาดเจ็บหนักจากการเข้าสลายการชุมนุมมีบาดแผลจากการถูกยิง และมีเด็กที่ถูกจับกุมให้ข้อมูลว่าในช่วงการจับกุมมี ๓ คนถูกกดคอ และ ๒ คนถูกยิงด้วยกระสุนยางเข้าบริเวณแก้มและขา นอกจากนี้ มีการคุกคามอื่น ๆ จากเจ้าหน้าที่ของรัฐ ในช่วงระหว่างวันที่ ๘ - ๙ สิงหาคม ๒๕๖๔ มีการรายงานและเผยแพร่ในสื่อออนไลน์เกี่ยวกับเอกสารซึ่งจัดทำโดยกองบังคับการตำรวจตรวจคนเข้าเมือง สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ลงวันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๖๔ ระบุรายชื่อของบุคคลที่รัฐบาลไทยต้องเฝ้าจับตามองหรือ Watchlist ทั้งหมด ๑๘๓ คน เป็นเด็กและเยาวชน ๖ คน โดยมี ๔ คน ปรากฏว่าเป็นผู้ถูกดำเนินคดีด้วยความผิดฐานหมิ่นประมาทพระมหากษัตริย์ และอีก ๒ คนถูกดำเนินคดีด้วยความผิดตามประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินร้ายแรง มีการยึดเครื่องเสียงของนักกิจกรรมอย่างน้อย ๒ ครั้งในเดือนสิงหาคม และมีการแจ้งข้อกล่าวหา มาตรา ๑๑๒ กับเยาวชนอายุ ๑๗ ปี

จากภาพรวมเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจะเห็นได้ว่า ลักษณะของการชุมนุมในช่วงหลังไม่ได้เป็นกลุ่มก้อนเดียวกัน ไม่มีแกนนำที่จะเจรจาพูดคุยได้ และกลุ่มผู้ชุมนุมไม่ได้มีความเชื่อใจเจ้าหน้าที่ของรัฐ การปฏิบัติของเจ้าหน้าที่รัฐไม่มีการแยกปฏิบัติกับเด็กและเยาวชน อย่างไรก็ตาม มีความเข้าใจถึงการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐและกลุ่มผู้ชุมนุมที่ต้องการเรียกร้อง แต่จะอย่างไรเพื่อแก้ไขปัญหาให้ประชาชนได้มีพื้นที่ในการแสดงออก และมีการปฏิบัติต่อเด็กและเยาวชนที่ถูกต้องตามกฎหมายคุ้มครองเด็กและเยาวชน และปัจจุบันยังมีกลุ่มผู้ชุมนุมที่ถูกดำเนินคดีโดยไม่ได้ประกันตัว และถูกปฏิบัติไม่เป็นไปตาม

กติกาสากล ทุกฝ่ายจึงควรค้นหาสาเหตุว่าทำไมผู้ชุมนุมจึงได้แสดงออกในลักษณะนี้ และจะอย่างไรจะไม่สร้างความโกรธ หรือความรุนแรงที่มากขึ้น

ตัวแทน ilaw Freedom ในฐานะผู้สังเกตการณ์การชุมนุม กล่าวให้ข้อมูลว่า สถานการณ์การชุมนุมทางการเมืองบริเวณแยกดินแดงมีความรุนแรงเพิ่มขึ้นทุกวัน นับตั้งแต่เดือนสิงหาคม ๒๕๖๔ จนถึงปัจจุบัน มีการชุมนุมที่บริเวณดินแดงมาแล้วไม่น้อยกว่า ๓๒ ครั้ง โดยมีกลุ่มผู้ชุมนุมที่เรียกกลุ่มว่า “กลุ่มทะลุแก๊ส” เป็นผู้ชุมนุมอิสระ การชุมนุมไม่มีการปราศรัยเหมือนการชุมนุมปกติ ซึ่งจากการเข้าสังเกตการณ์ในพื้นที่ ได้สอบถามวัตถุประสงค์การชุมนุมของกลุ่มผู้ชุมนุม ซึ่งได้คำตอบหลัก ๆ ว่า ต้องการขับไล่รัฐบาล และมีจุดร่วมสำคัญคือได้รับความเดือดร้อนจากปัญหาทางเศรษฐกิจ ผู้ชุมนุมส่วนใหญ่ใช้รถจักรยานยนต์ในกรณีเคลื่อนที่ ทั้งนี้ จากการสังเกตการณ์พบว่า ในช่วงเริ่มต้นในการควบคุมฝูงชน เจ้าหน้าที่ตำรวจมีการใช้ตุ๊กตาทองเบอร์บริเวณทางลงทางด่วนดินแดง มีการยิงกระสุนยางในระดับสายตา ไม่ได้ยิงแบบกดต่ำลงในระดับส่วนล่างของร่างกายตามหลักสากล ซึ่งจากการสอบถามเจ้าหน้าที่ตำรวจ ผู้ปฏิบัติได้ทราบว่า ในภาคการฝึกปฏิบัติการยิงกระสุนยางมีการสอนเกี่ยวกับการยิงกระสุนยางที่เป็นไปตามหลักสากล แต่ด้วยสถานการณ์ต่าง ๆ จึงเกิดเหตุการณ์ดังกล่าวขึ้น และยังพบว่าไม่มีการเตือนตามลำดับขั้นตอน ทำให้ชาวบ้านที่อาศัยอยู่ในชุมชนไม่ทราบว่าจะมีการดำเนินการสลายการชุมนุมอย่างไร

ตัวแทนกลุ่มผู้ชุมนุม (กลุ่มทะลุฟ้า) กล่าวว่า จากกรณีที่มีเหตุการณ์ผู้ชุมนุมถูกยิงจนตาบอดหนึ่งข้าง ขณะนั้นตนอยู่บนเครื่องเสียง และได้พยายามพูดผ่านเครื่องขยายเสียงเพื่อควบคุมไม่ให้ผู้ชุมนุมขว้างปาข้าวของและสิ่งที่เป็นอันตรายใส่ตำรวจ และได้ให้ผู้ชุมนุมคล้องแขนไปด้วยสันติ แต่การที่ตำรวจใช้ความรุนแรงในการสลายการชุมนุมโดยไม่มีการแจ้งเตือน และพยายามยิงใส่รถเครื่องเสียงที่กำลังทำหน้าที่เตือนผู้ชุมนุมไม่ให้ใช้ความรุนแรง จึงเป็นเรื่องที่ผิดหลักการ ทั้งนี้ กลุ่มทะลุฟ้ายึดหลักสันติวิธีและไม่ใช้ความรุนแรง ผู้ชุมนุมของกลุ่มจะไม่ให้ใช้ความรุนแรง แต่การสลายการชุมนุมของเจ้าหน้าที่ที่พยายามให้ผู้ชุมนุมใช้ความรุนแรง จึงทำให้มีมวลชนบางส่วนใช้ความรุนแรงเพื่อตอบโต้กลับความรุนแรงของเจ้าหน้าที่

ผู้แทนเลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.) กล่าวว่า นับตั้งแต่มีการชุมนุมทางการเมือง เมื่อปี ๒๕๖๓ กสม. ได้เข้าไปดำเนินการและมีการจัดทำรายงานผลการตรวจสอบ ซึ่งสาระสำคัญในการตรวจสอบข้อเท็จจริง มีประเด็นเกี่ยวกับการใช้อำนาจโดยมิชอบในการเข้าไปแทรกแซงและจำกัดเสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบ ประเด็นการใช้ความรุนแรงในการควบคุมและจับกุมของเจ้าหน้าที่ตำรวจไม่เป็นไปตามหลักสากล ซึ่งผลจากการตรวจสอบพบว่า การใช้เสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบและปราศจากอาวุธและการแสดงความคิดเห็นเป็นเสรีภาพที่ได้รับการรับรองจากกติกาสากลว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ซึ่งผูกพันรัฐและหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่ต้องปกป้องคุ้มครองและเคารพสิทธิเสรีภาพของประชาชน จากการตรวจสอบพบว่าการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการชุมนุมที่ส่งผลกระทบต่อสิทธิเสรีภาพของประชาชน และมีการใช้กำลังของเจ้าหน้าที่ตำรวจในการควบคุมดูแลการชุมนุมซึ่งกระทบสิทธิของประชาชน ซึ่งในส่วนนี้บางประเด็นได้มีการฟ้องร้องดำเนินคดีกับเจ้าหน้าที่ตำรวจแล้ว กสม. จึงเห็นว่าให้เป็นไปตามการพิจารณาของศาลว่าใครเป็นผู้กระทำผิด ส่วนประเด็น

กระบวนการยุติธรรม รัฐควรมีการชี้แจงนำหน้าระหว่างการรักษาความสงบเรียบร้อยกับการงดเว้นไม่รบกวนการใช้สิทธิเสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบและการแสดงความคิดเห็นของประชาชนจนกระทบต่อสาระสำคัญในสิทธิที่ประชาชนพึงมี

ตามรายงานผลการตรวจสอบที่นำเรียนดังกล่าวได้มีการแถลงการณ์เมื่อเดือนมีนาคม ๒๕๖๔ เป็นการสรุปผลการตรวจสอบการชุมนุมทางการเมืองระหว่างเดือนกรกฎาคมถึงเดือนธันวาคม ๒๕๖๓ แม้ว่าในภาพรวม การควบคุมการชุมนุมจะเป็นไปด้วยความเรียบร้อยตามขั้นตอน แต่มีการกระทำที่ไปกระทบการใช้สิทธิเสรีภาพของประชาชน การบังคับใช้กฎหมาย การใช้กำลังของเจ้าหน้าที่ตำรวจ และการใช้สิทธิเสรีภาพของผู้ชุมนุมมีความเสี่ยงต่อการกระทบสิทธิเสรีภาพของบุคคลอื่น และกระทบต่อความสงบเรียบร้อยของสังคม ซึ่งถือว่าการใช้เสรีภาพที่เกินขอบเขต ทั้งนี้ กสม. ได้มีข้อเสนอแนะต่อสำนักงานตำรวจแห่งชาติ คณะรัฐมนตรี และสถาบันการศึกษา โดยเสนอให้กำหนดมาตรการการดูแลรักษาความปลอดภัยการชุมนุมทุกฝ่ายโดยไม่เลือกปฏิบัติ ให้สอบสวนหาข้อเท็จจริงและเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากการชุมนุม ให้มีการทบทวนแก้ไขกฎหมายว่าด้วยการชุมนุมสาธารณะ หลีกเลี่ยงการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินในการดูแลการชุมนุม และผู้ชุมนุมและประชาชนทุกฝ่ายควรเคารพในสิทธิเสรีภาพ การแสดงออก และความเชื่อของบุคคลอื่น และควรหลีกเลี่ยงการใช้ความรุนแรง

สำหรับสถานการณ์การชุมนุมทางการเมืองในช่วงเดือนกรกฎาคม ๒๕๖๔ จนถึงปัจจุบัน ได้มีแกนนำผู้ชุมนุมยื่นเรื่องต่อ กสม. และขณะนี้อยู่ระหว่างการตรวจสอบ ในการพิจารณาตรวจสอบข้อเท็จจริง กสม. ได้เชิญบุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาให้ข้อมูลเพื่อประมวลข้อมูลจากทุกฝ่าย และคาดว่าจะสามารถตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้วเสร็จภายในเดือนพฤศจิกายน ๒๕๖๔

กรรมการ ได้ตั้งข้อสังเกตเกี่ยวกับการดำเนินงานตามหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ซึ่งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๖ กำหนดให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติต้องตรวจสอบและรายงานข้อเท็จจริงที่ถูกต้องเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิมนุษยชนทุกกรณีโดยไม่ล่าช้า การแถลงการณ์ผลการตรวจสอบการชุมนุมทางการเมืองของ กสม. เป็นการแถลงการณ์กว้าง ๆ ซึ่งจะเห็นได้ว่าคณะกรรมการได้เคยมีประเด็นตรวจสอบการละเมิดสิทธิเสรีภาพของสื่อมวลชนในเหตุการณ์การชุมนุมทางการเมือง แต่ยังมีเหตุการณ์การละเมิดสื่อเหมือนเดิม ดังนั้น จะทำอย่างไรให้มีการรายงานและการดำเนินการที่ทันต่อเหตุการณ์การละเมิดสิทธิเสรีภาพ จะมีการปรับปรุงการดำเนินงานได้อย่างไร นอกจากนี้ ตามคำแถลงการณ์ผลการตรวจสอบของ กสม. ที่ระบุว่า มีกลุ่มผู้ชุมนุมที่กระทำผิดกฎหมาย แต่ยังไม่ปรากฏเจ้าหน้าที่ของรัฐที่กระทำผิดกฎหมายเลย กรณีนี้ กสม. ได้มีการดำเนินอะไรหรือไม่ เพื่อเป็นการปกป้องสิทธิเสรีภาพของประชาชน

ผู้แทนเลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.) กล่าวชี้แจงว่า กสม. มีการส่งรายงานประเมินผลสถานการณ์ต่อรัฐสภาทุกปี ไม่ได้มีการรายงานล่าช้า สำหรับเหตุผลที่คำแถลงการณ์มีลักษณะกว้าง เนื่องจาก กสม. จะทำหน้าที่คอยเตือนสังคมให้ทราบว่าได้รับความรุนแรง

เกิดขึ้น เพื่อสร้างความตระหนักกับทุกคนที่กำลังใช้สิทธิเสรีภาพว่าควรจะต้องทำอะไร และรัฐควรจะ
เคารพสิทธิเสรีภาพของประชาชนอย่างไร สำหรับเจ้าหน้าที่ที่กระทำผิดนั้น เป็นหน้าที่ของหน่วยงานที่กำลัง
ดูแลที่จะพิจารณาตรวจสอบการกระทำผิด กสม. มีหน้าที่ชี้ให้เห็นว่ามีพฤติกรรมการละเมิดสิทธิเสรีภาพ
เกิดขึ้นในหน่วยงานเท่านั้น โดยข้อเสนอแนะของ กสม. ไม่ใช่คำพิพากษา เมื่อตรวจสอบว่ามีพฤติกรรมละเมิด
ก็จะส่งไปยังหน่วยงานที่กระทำละเมิด หน่วยงานต้องไปดำเนินการกับเจ้าหน้าที่ในกำกับดูแลต่อไป
อย่างไรก็ตาม ข้อเสนอแนะต่าง ๆ ที่ กสม. ได้เสนอแนะต่อหน่วยงานไปนั้น กสม. จะมีการติดตามผล และ
จะเสนอต่อคณะกรรมการสิทธิการพัฒนากิจการการเมือง การสื่อสารมวลชน

และกรรมการ ได้ตั้งข้อสังเกตว่า จากการลงพื้นที่สังเกตการณ์การชุมนุมพบว่ามีหน่วยแพทย์
พยาบาลอาสาเคลื่อนที่ที่เข้าไปดูแลผู้ได้รับบาดเจ็บในพื้นที่ชุมนุมได้รับอันตราย กสม. หรือหน่วยงานที่
เกี่ยวข้องจะมีอุปกรณ์คุ้มครอง หรือจะมีวิธีการใดเพื่อปกป้องดูแลหน่วยแพทย์ พยาบาลอาสาให้ปลอดภัย
หรือไม่

ผู้แทนเลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.) กล่าวชี้แจงว่า
ในแถลงการณ์ กสม. มองว่าการใช้สิทธิเสรีภาพไม่ควรมีความรุนแรงเกิดขึ้น แต่เมื่อมีความรุนแรงเกิดขึ้น
กสม. ไม่ได้มีหน้าที่โดยตรงในการจัดหาอุปกรณ์เพื่อคุ้มครองดูแล แต่การเสนอให้มีพื้นที่ปลอดภัยให้กับ
ผู้ชุมนุม กสม. ทำหน้าที่เรียกร้องในเรื่องนี้มาโดยตลอด

รองผู้บังคับการอำนวยการรักษาและควบคุมฝูงชน ในฐานะผู้แทนผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ
กล่าวให้ข้อมูลว่า ในการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า กองบังคับการอำนวยการรักษาและควบคุมฝูง ได้พยายามทำความเข้าใจว่า
ประชาชนและเยาวชนมีสิทธิเสรีภาพพื้นฐานในการชุมนุมโดยสงบ ส่วนกรณีปัญหาสื่อมวลชน
ตามที่ศาลแพ่งได้พิจารณาคดีเมื่อวันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๖๔ สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้มอบหมายให้
กองบัญชาการตำรวจนครบาลและทั่วประเทศ กำหนดมาตรการที่จำเป็นและเหมาะสมในการยับยั้ง
สถานการณ์และยุติการมั่วสุม โดยเน้นความปลอดภัยของประชาชนและสื่อมวลชน ซึ่งในการปฏิบัติกับ
สื่อมวลชน จะมีการแยกประเภทของสื่อมวลชน เช่น สื่อมวลชนที่มีสังกัดหรือไม่สังกัด สำหรับกรณี
เจ้าหน้าที่ตำรวจยึดรถจักรยานยนต์ของประชาชนจำนวนมากซึ่งทำให้ประชาชนได้รับความเดือดร้อนนั้น
ก็ได้พยายามที่จะคืนรถให้ประชาชนโดยเร็ว โดยให้ติดต่อรับคืนผ่านทางสถานีตำรวจนครบาลดินแดง กรณี
การใช้ตุ๊กคอนเทนเนอร์วางเป็นแนวกันผู้ชุมนุมและมีรถจักรยานยนต์ไปชนรถตุ๊กคอนเทนเนอร์จนเสียชีวิตนั้น
เป็นเรื่องที่เกิดขึ้นระหว่างการเคลื่อนย้ายตู้โดยบริษัทเอกชน ซึ่งทางบริษัทได้ดำเนินการเยียวยาความ
เสียหายให้กับญาติผู้เสียชีวิตไปแล้ว สำหรับกรณีปัญหาการจับกุมประชาชน เนื่องจากผู้ชุมนุม
มักจะชุมนุมในช่วงเวลากลางวัน ทำให้การแยกแยะบุคคลเกิดปัญหา อย่างไรก็ตามในกระบวนการสอบสวน
ของพนักงานสอบสวนจะมีการคัดกรองอยู่แล้ว

ในการจัดทำแผนจะมีชื่อหน่วยงานกองบังคับการอำนวยการรักษาและควบคุมฝูงชน (บก.อศผ.) แต่
ในการปฏิบัติหน้างานจริง จะมีกองบังคับการต่าง ๆ ร่วมด้วย บก.อศผ. อาจจะไม่ได้ไปทำหน้าที่หน้างานในการ
ปฏิบัติการแผนเผชิญเหตุแต่ละที่ เช่น บริเวณแยกดินแดง จะมีกองบังคับการตำรวจนครบาล ๑ ดูแล และ

บางครั้งในแต่ละเหตุการณ์จะมีการนำหน่วยงานอื่นมาร่วมด้วย เช่น การชุมนุมบริเวณแยกอโศก หรือ บริเวณอนุสาวรีย์ประชาธิปไตย จะมีเจ้าหน้าที่ตำรวจประชาสัมพันธ์ทำหน้าที่เป็นผู้ประสานงานกับผู้ชุมนุมเพื่อให้ผู้ชุมนุมทราบว่าอะไรทำได้หรือทำไม่ได้ การชุมนุมในส่วนนั้นจึงไม่ค่อยมีปัญหา สำหรับการใช้จ่ายกำลังควบคุมการชุมนุมจะใช้เท่าที่จำเป็น โดยอุปกรณ์ที่ตำรวจใช้ในการควบคุมการชุมนุมมี ๔๘ รายการ ซึ่งเป็นไปตามแผนการดูแลการชุมนุมสาธารณะตามพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ. ๒๕๕๘ ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบแผนแล้ว โดยแผนฯ ดังกล่าว สามารถดาวน์โหลดได้ในเว็บไซต์ อย่างไรก็ตาม หากคณะกรรมการเห็นว่าการใดใน ๔๘ รายการ ไม่มีความเหมาะสม ก็สามารถพิจารณาและให้ข้อเสนอแนะได้

และการจัดการเพื่อคุ้มครองดูแลสื่อมวลชน กองบัญชาการตำรวจนครบาล (บข.น.) ได้จัดพื้นที่ให้สื่อมวลชนไว้แล้ว โดยสื่อต้องลงทะเบียนกับ บข.น. และรับปλοกแขนแสดงสัญลักษณ์สื่อมวลชน กรณีที่มีสื่อมวลชนบางคนถูกจับกุมนั้น จากการตรวจสอบพบว่าไม่ใช่สื่อจริง ส่วนกรณีที่กรรมการขอให้มีการดูแลคุ้มครองหน่วยแพทย์พยาบาลอาสาในพื้นที่ชุมนุม ตนจะขอนำเรื่องไปนำเสนอเพื่อให้มีการลงทะเบียนและให้อยู่ในพื้นที่ปลอดภัย เพื่อเจ้าหน้าที่จะได้แยกแยะได้ โดยในการดูแลสื่อมวลชนมีการผ่อนผันให้อยู่ในช่วงเวลาเคอร์ฟิวได้ กรณีของแพทย์พยาบาลอาสาก็จะเสนอให้ได้รับการผ่อนผันให้อยู่ในช่วงเวลาเคอร์ฟิวได้เช่นเดียวกัน เพื่อให้สามารถดูแลการบาดเจ็บในพื้นที่ชุมนุมได้

ในการปฏิบัติงานควบคุมดูแลการชุมนุม ได้พยายามกำชับผู้บังคับบัญชาว่า ภาระกระทำได้ที่ปลະເມີດຕ່າງ ອຸ ນ ພະຍາຍາມ ໃຫ້ ບໍ່ ຮັບ ຜິດ ຂອບ ຈະ ຕ້ອງ ຮັບ ຜິດ ຂອບ ເອງ ແລະ ຕົວ ຜູ້ ຄຸກ ກະ ກຳ ລະ ເມີດ ກໍ ສາມາດ ຟ້ອງ ຮ້ອງ ເຈົ້າ ນ້າ ທີ່ ຂອງ ຣັດ ທີ່ ກະ ກຳ ລະ ເມີດ ໄດ້ ທັງ ນີ້ ຕົນ ເຂົ້າ ໃຈ ກຳ ລັກ ສະ ຄຳ ຂອງ ທຸກ ຝ່າຍ ທີ່ ຕ້ອງ ໃຫ້ ມີ ການ ແກ້ ໄຂ ປັນ ນາ ກຳ ມຸ ນ ຮຸ ນ ແຮງ ຈຶ່ງ ກໍ ຈະ ຂອນ ຳ ແນວ ຕິດ ຂອງ ທຸກ ຝ່າຍ ໄປ ວາງ ແຜນ ການ ທຳ ງານ ຕໍ່ ປີ

สถานการณ์การประกาศระงับการชุมนุม ได้ตั้งข้อสังเกตว่า จากคำชี้แจงที่ระบุว่า ให้สื่อได้รับการยกเว้นให้อยู่ในช่วงเวลาเคอร์ฟิวได้นั้น แต่ในเหตุการณ์ชุมนุมที่ดินแดงซึ่งมีเหตุการณ์ที่กลุ่มทะลุแก๊สปะทะกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ สื่อมวลชนกลับถูกจำกัดสิทธิในการนำเสนอภาพ และได้มีการประกาศให้สื่อมวลชนออกจากพื้นที่

ประเด็นดังกล่าว รองผู้บังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชนได้ขอกลับไปตรวจสอบข้อเท็จจริงอีกครั้งว่าเป็นกรณีห้ามเข้าด้วยเหตุเป็นช่วงเวลาเคอร์ฟิว หรือเป็นกรณีการห้ามเข้าด้วยเหตุเป็นพื้นที่อันตราย

ตัวแทนองค์การและสโมสรนิสิตนักศึกษา ๑๙ มหาวิทยาลัย กล่าวให้ข้อมูลต่อที่ประชุมเกี่ยวกับหลักการสากลในการเข้าสลายการชุมนุมและเปรียบเทียบกับปฏิบัติการสลายการชุมนุมของเจ้าหน้าที่ตำรวจ

ตามหลักการสากลที่เกี่ยวข้องกับการสลายการชุมนุมมี ๔ หลักการสำคัญ คือ ๑) กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ๒) หลักการพื้นฐานว่าด้วยการใช้กำลังและอาวุธ โดยเจ้าหน้าที่บังคับใช้กฎหมาย ๓) หลักปฏิบัติสำหรับเจ้าหน้าที่ที่บังคับใช้กฎหมาย และ ๔) แนวปฏิบัติของสหประชาชาติว่าด้วยการใช้อาวุธที่เป็นอันตรายที่ไม่ถึงแก่ชีวิต (อาวุธที่มีความร้ายแรงต่ำ) เพื่อการบังคับใช้

กฎหมาย จะเห็นได้ว่า การชุมนุมที่ผ่านมามีเจ้าหน้าที่ใช้อาวุธปืนใหญ่ฉีดน้ำ ซึ่งตามหลักต้องไม่ใช่ยิงต่อบุคคลและต้องไม่ใช่สารที่ก่อความระคายเคืองทางเคมี ส่วนการใช้แก๊สน้ำตาต้องใช้ในการณีเกิดความรุนแรงขึ้น แต่ต้องระวังความเสี่ยงด้านสถานที่และด้านสุขภาพ โดยสถานการณ์การใช้แก๊สน้ำตาที่อาจไม่ชอบด้วยกฎหมายคือ กรณีการยิงแก๊สน้ำตาในวิถีโค้งไปยังบุคคลใดบุคคลหนึ่งหรือยิงเจาะจงไปยังบุคคล การยิงแก๊สน้ำตาต้องไม่ยิงไปยังที่อับอากาศเนื่องจากเป็นสารเคมี ส่วนการใช้กระสุนยางต้องเล็งไปที่ส่วนล่างเท่านั้น ไม่ควรเล็งไปที่ร่างกายส่วนบน ไม่ควรเล็งไปบริเวณที่สูงกว่าช่วงท้อง

จากนั้น ตัวแทนองค์กรและสโมสรมิสิตนักศึกษา ๑๙ มหาวิทยาลัย ได้เปิดคลิปภาพและเสียงของการปฏิบัติการสลายการชุมนุมของเจ้าหน้าที่ตำรวจ พร้อมทั้งได้อธิบายและตั้งข้อสังเกตถึงการปฏิบัติการที่ไม่สอดคล้องกับหลักกติกาสากล เช่น

- การเข้าจับกุมผู้ชุมนุม มีการใช้เท้าเตะไปที่ร่างกาย และล่าตัว และลากไปตามพื้นถนน
- มีการใช้กระบองขว้างใส่ผู้ชุมนุมขณะที่กำลังขับขีรถจักรยานยนต์ ซึ่งอาจเป็นอันตรายแก่ชีวิต มีการกระชากประชาชนลงจากรถและแม้ประชาชนจะยอมมอบตัวแล้ว ก็ยังใช้กระบองทุบตีที่ศีรษะ
- การใช้คำพูดของเจ้าหน้าที่ตำรวจพูดว่า “ไล่ถ่มมันเลย” “กระทืบมันเลย” เป็นการใช้ถ้อยคำกับประชาชนแบบนี้ถูกต้องหรือไม่
- มีการใช้กระสุนยางยิงประชาชนในระยะกระชั้นชิด และยิงประชาชนในขณะที่ขับขีรถจักรยานยนต์

มีการบุกเข้าไปในเคหะสถาน โดยไม่มีการบอกกล่าว และมีการใช้กระสุนยางยิง

- มีประชาชนได้รับผลกระทบจากการสลายการชุมนุม มีการบุกรุกในที่พักอาศัยของประชาชน ทำให้ประชาชนมีการผลักดันเจ้าหน้าที่ออกไป

มีเยาวชนที่ถูกทุบตีจากกระบองและได้รับบาดเจ็บสาหัส

- มีประชาชนที่ไม่ได้เข้าร่วมการชุมนุมถูกทำร้ายได้รับบาดเจ็บ
- มีการขับรถยนต์ชนผู้ชุมนุมจนได้รับบาดเจ็บ

องค์การและสโมสรมิสิตนักศึกษา ๑๙ มหาวิทยาลัย ได้ติดตามเหตุการณ์ความรุนแรงในการชุมนุมเป็นพิเศษ และขอให้มีการตรวจสอบภาพเหตุการณ์ต่าง ๆ ดังกล่าวว่าเป็นไปตามหลักการสากลหรือไม่ และขอให้ตำรวจช่วยดูแลการสลายการชุมนุมไม่ให้เกิดความรุนแรงมากขึ้น ทั้งนี้ องค์การนิสิตนักศึกษาอยู่ระหว่างการทำแผนร่วมกับมหาวิทยาลัยในการจัดพื้นที่กลางในการให้ทุกฝ่ายมาร่วมพูดคุยและหาแนวทางแก้ไขปัญหาร่วมกัน

ตัวแทนแอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนลไทยแลนด์ (Amnesty International Thailand) กล่าวว่า จากเหตุการณ์ความรุนแรงที่เกิดขึ้น มีผู้ชุมนุมบางส่วนใช้ความรุนแรงจริง แต่การปฏิบัติการของเจ้าหน้าที่ของรัฐต้องเป็นไปตามมาตรฐานสากล คือความจำเป็นและความได้สัดส่วน ซึ่งจะเห็นได้ว่ายังไม่ทันจะเกิดความรุนแรง เจ้าหน้าที่ของรัฐก็เริ่มใช้อุปกรณ์สลายการชุมนุมแล้ว ทั้งนี้เห็นว่า กรณีที่เจ้าหน้าที่ตำรวจพบว่ามีสถานการณ์ที่จะเกิดความรุนแรงหรือไม่ส่งบางส่วนเกิดขึ้น ก็ควรเข้าไปจัดการเฉพาะส่วนนั้น ไม่ควรยิงแก๊สน้ำตาหรือฉีดน้ำใส่ผู้ชุมนุมทั้งหมด ส่วนลำดับขั้นตอนในการประกาศเตือนให้

ผู้ชุมนุมทราบ ควรต้องใช้เวลาผู้ชุมนุมได้เตรียมตัว และการเรียกผู้ชุมนุมว่าเป็นผู้ก่อความไม่สงบนั้น ไม่ถูกต้อง เราควรให้พื้นที่ในการเรียกร้องของประชาชน ผู้ชุมนุมเขาต้องการให้มีคนฟังเสียงเรียกร้องของเขา

หลังจากการประชุมวันนี้ สิ่งที่จะดำเนินการต่อไปเพื่อแก้ไขปัญหานั้น ควรจะมีข้อเสนอหรือมีการติดตาม จึงขอให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติช่วยประสานงานกับกรมกิจการเด็กและเยาวชนให้เข้ามาช่วยดูแลและคุ้มครองเด็กและเยาวชนด้วย และขอให้กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เข้าไปดูแลประชาชนผู้ได้รับผลกระทบ

ตัวแทนกลุ่มผู้ชุมนุม (กลุ่มทะลุฟ้า) กล่าวว่า แม้กลุ่มทะลุฟ้าจะเน้นการชุมนุมสันติวิธี แต่ก็ยังถูกสลายการชุมนุมอยู่ จึงมีข้อสงสัยเกี่ยวกับการประเมินความรุนแรงของเจ้าหน้าที่ของรัฐว่ามีหลักเกณฑ์หรือขอบเขตในการประเมินความรุนแรงอย่างไร ผู้ชุมนุมจะได้ทราบและไม่ไปกระทำการดังกล่าว

ความเห็นของคณะกรรมการ

๑. คณะกรรมการขอให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.) จัดส่งข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินการกรณีละเมิดว่ามีการดำเนินการไปแล้วกี่กรณี และขอข้อมูลจำนวนและรายละเอียดเกี่ยวกับการดำเนินการกรณีละเมิดที่ กสม. ได้ส่งไปยังหน่วยงานต่าง ๆ

๒. ที่ประชุมมีมติให้ส่งคลิปบันทึกภาพและเสียงจำนวน ๑๔ คลิป ตามที่ผู้แทนองค์การและสโมสรนิสิตนักศึกษา ๑๙ มหาวิทยาลัย ได้นำเสนอในที่ประชุม ส่งไปยังกองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน เพื่อให้ดำเนินการตรวจสอบความเป็นมาของเหตุการณ์ ชื่อและตำแหน่งของบุคคลที่อยู่ในคลิป และตรวจสอบการกระทำของเจ้าหน้าที่ว่าถูกต้องตามหลักการสากลและกฎหมายหรือไม่ และให้หน่วยงานรายงานผลการตรวจสอบกลับมายังคณะกรรมการ

๓. ตามที่คณะกรรมการได้ตั้งคณะทำงานขึ้นมาเพื่อติดตามและสังเกตการณ์การชุมนุมทางการเมือง ดังนั้น เพื่อให้เป็นการอำนวยความสะดวกให้กับการทำงานของคณะทำงานดังกล่าว ที่ประชุมจึงมีมติให้มีหนังสือถึงกองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชนและตำรวจนครบาล เพื่ออำนวยความสะดวกในการทำงานให้กับคณะทำงานดังกล่าว

๔. คณะกรรมการเห็นว่าเหตุการณ์ความรุนแรงในการสลายการชุมนุมในพื้นที่ดินแดงเป็นวาระเร่งด่วนที่ต้องเร่งดำเนินการแก้ไข เนื่องจากมีประชาชนได้รับบาดเจ็บและส่งผลกระทบต่อการดำรงชีวิตของประชาชนในพื้นที่ และมีเหตุการณ์ความรุนแรงเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง คณะกรรมการจึงจะมีการลงพื้นที่ร่วมกับคณะทำงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อสอบถามข้อมูลและปรึกษาหารือกับสถานีตำรวจนครบาล ดินแดงและตัวแทนกลุ่มผู้ชุมนุม เพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหานั้นและบรรเทาสถานการณ์ไม่ให้มีความรุนแรงเกิดขึ้น สำหรับแนวทางการแก้ไขปัญหาในระยะต่อไป คณะกรรมการอาจหารือร่วมกับคณะกรรมการที่เกี่ยวข้อง และอาจเป็นเจ้าภาพในการเปิดเวทีกลางโดยเชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตัวแทนกลุ่มผู้ชุมนุม สถาบันการศึกษา และองค์กรต่าง ๆ เข้าร่วมเวที เพื่อให้ทุกฝ่ายพูดคุยเพื่อหาทางออกร่วมกันต่อไป

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องอื่น ๆ

๔.๑ คณะทำงานศึกษากรณีความรุนแรงที่เกิดขึ้นระหว่างการชุมนุมทางการเมือง ได้จัดทำรายงานความคืบหน้าการดำเนินการศึกษากรณีความรุนแรงที่เกิดขึ้นระหว่างการชุมนุมทางการเมือง ในวันที่ ๑๖ สิงหาคม ๒๕๖๔ เสนอต่อคณะกรรมการ เพื่อพิจารณา

ความเห็นของที่ประชุม

๑) ที่ประชุมมีมติเห็นชอบรายงานความคืบหน้าการดำเนินการศึกษากรณีความรุนแรงที่เกิดขึ้นระหว่างการชุมนุมทางการเมือง ในวันที่ ๑๖ สิงหาคม ๒๕๖๔ ของคณะทำงานฯ ตามที่นำเสนอ และให้คณะทำงานฯ ดำเนินการเพิ่มเติมข้อมูลสรุปภาพประกอบรายงานให้สมบูรณ์ และให้เผยแพร่รายงานผลการศึกษาดังกล่าวให้ประชาชนรับทราบ รวมทั้งคณะกรรมการจะร่วมกับคณะทำงานแถลงข่าวเกี่ยวกับรายงานผลการศึกษาดังกล่าวด้วย

๒) ที่ประชุมเห็นว่าเนื่องจากปัจจุบันยังคงมีเหตุการณ์การชุมนุมทางการเมืองและความรุนแรงเกิดขึ้น จึงมอบหมายให้คณะทำงานศึกษากรณีความรุนแรงที่เกิดขึ้นระหว่างการชุมนุมทางการเมือง ดำเนินงานศึกษาในเรื่องที่เกี่ยวข้องตามอำนาจหน้าที่ และให้รายงานผลให้คณะกรรมการทราบเป็นระยะต่อไป

๔.๒ ที่ประชุมพิจารณาแต่งตั้งตำแหน่งในคณะกรรมการ

มติที่ประชุม ที่ประชุมมีมติแต่งตั้ง นายวุฒิพงษ์ นามบุตร เป็นรองประธานคณะกรรมการ คนที่สี่

๔.๓ พิจารณารับเปลี่ยนแปลงตำแหน่งในคณะอนุกรรมการพิจารณาสร้างเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนและการใช้งบประมาณที่คำนึงถึงมิติทางเพศ (SDGs & GRB)

มติที่ประชุม ที่ประชุมมีมติปรับเปลี่ยนตำแหน่งในคณะอนุกรรมการพิจารณาสร้างเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนและการใช้งบประมาณที่คำนึงถึงมิติทางเพศ (SDGs & GRB) ดังนี้

๑) ให้ นางสาวเอต้า จิรไพศาลกุล พ้นจากตำแหน่งรองประธานคณะอนุกรรมการ คนที่สอง

๒) ให้ นางสาวธณิกานต์ พรพงษาโรจน์ พ้นจากตำแหน่งที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ

๓) แต่งตั้งให้ นางสาวธณิกานต์ พรพงษาโรจน์ เป็นรองประธานคณะอนุกรรมการ คนที่สอง

๔) แต่งตั้งให้ นางสาวเอต้า จิรไพศาลกุล เป็นที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ

๔.๔ พิจารณารายงานผลการพิจารณาศึกษา เรื่อง “ผลกระทบและวิธีแก้ปัญหาข่าวปลอม (Fake News) ที่มีผลต่อการพัฒนาการเมืองและการสื่อสารมวลชน

ความเห็นของที่ประชุม ที่ประชุมพิจารณาแล้วเห็นว่า เพื่อให้การพิจารณามีความรอบคอบ จึงให้กรรมการนำเอกสารรายงานผลการพิจารณาศึกษา เรื่อง “ผลกระทบและวิธีแก้ปัญหา ข่าวปลอม (Fake News) ที่มีผลต่อการพัฒนาการเมืองและการสื่อสารมวลชน” กลับไปพิจารณาศึกษาอีกครั้ง ก่อนที่จะมีการพิจารณาเห็นชอบรายงานดังกล่าวต่อไป

สภาผู้แทนราษฎร

๔.๕ พิจารณาการตั้งคณะอนุกรรมการ

มติที่ประชุม ที่ประชุมมีมติตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อศึกษาระบบการเลือกตั้งที่เหมาะสมกับประเทศไทยในอนาคต เพื่อให้ประชาชนมีความเข้าใจและสร้างการมีส่วนร่วมให้มากขึ้น โดยให้คณะอนุกรรมการ ประกอบด้วย

๑. นายปดิพัทธ์ สันติภาดา	ประธานคณะอนุกรรมการ
๒. นายกรวีร์ ปริศนานันทกุล	อนุกรรมการ
๓. นายอัศนี บังลังก์นาค	อนุกรรมการ
๔. นายปรวิทย์ วัฒนสุข	อนุกรรมการ
๕. นายณพนธ์ แก้วเกตุ	อนุกรรมการ
๖. นายวิจักขณ์ฤทธิ จิวจินดา	อนุกรรมการ
๗. นางสาวอรพรรณ วรรณดี	อนุกรรมการ
๘. นางสาวรักชนก ศรีนอก	อนุกรรมการ

ทั้งนี้ ที่ประชุมได้มีมติตั้งนายวุฒิพงษ์ นามบุตร เป็นที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ และกำหนดให้คณะอนุกรรมการดำเนินงานให้แล้วเสร็จภายใน ๖๐ วัน

๔.๖ พิจารณาแต่งตั้งเลขานุการประจำคณะกรรมการ

มติที่ประชุม

๑) ที่ประชุมมีมติให้ นายธวัชชัย ฤกษ์เกลี้ยง พ้นจากตำแหน่งเลขานุการประจำคณะกรรมการ

๒) ที่ประชุมมีมติตั้งเลขานุการประจำคณะกรรมการ (เพิ่มเติม) จำนวน ๒ คน คือ

- นายนิติ นิยมานนท์
- นางสาวสุชาดา เวสสารชตระกูล

ทั้งนี้ ให้มีผลนับตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๔

๔.๗ พิจารณาแต่งตั้งตำแหน่งที่ปรึกษาประธานคณะกรรมการ

มติที่ประชุม ที่ประชุมมีมติแต่งตั้งที่ปรึกษาประธานคณะกรรมการ (เพิ่มเติม) จำนวน ๒๒

คน ดังนี้

- ๑) นายวิสา บุญนัตดา
- ๒) นายติรานนท์ เวียงธรรม
- ๓) นายสรวิทย์ หอมสมบัติ
- ๔) นายภูเบศร์ เห็นหลอด
- ๕) นายนิรุตติ สิงห์สุ
- ๖) นายเกียรติศักดิ์ ไคน์นภา
- ๗) นายสนอง ก้อนสมบัติ
- ๘) นางสาวพิมพ์กานต์ ยศพิทักษ์
- ๙) นายอานันท์ อมรินทร์
- ๑๐) นายกฤษฎ์หิรัญ เลิศอุฤทธิ์ภักดี
- ๑๑) นายบัญชา เมฆน้อย

- ๑๒) นายพิศาล บุพศิริ
- ๑๓) นายคณิต กำลั้งทวี
- ๑๔) นายมังกร เจริญผล
- ๑๕) นางอุมากร สีทอง
- ๑๖) นายพินิจ ทองคำ
- ๑๗) นางสาวรัชนก สุขประเสริฐ
- ๑๘) นายปณณเมธ อ้นอารี
- ๑๙) นายเฉลิมชัย กุลาเลิศ
- ๒๐) นายภาวิน ติณณพิพัฒน์โสภณ
- ๒๑) นายวิเศษ กลิ่นประทุม
- ๒๒) นายเอกชน ทิพย์รัตน์พรทวี

๔.๙ พิจารณาแต่งตั้งคณะทำงานติดตามกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการชุมนุมทางการเมือง (เพิ่มเติม)

มติที่ประชุม ที่ประชุมมีมติแต่งตั้ง นางสาวณัฐธิดา มีวังปลา เป็นคณะทำงานในคณะทำงานติดตามกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการชุมนุมทางการเมือง (เพิ่มเติม)

๔.๙ พิจารณากำหนดการเดินทางไปศึกษาดูงานและจัดสัมมนาของคณะกรรมการ

ที่ประชุมมีมติกำหนดการเดินทางศึกษาดูงานและจัดสัมมนาของคณะกรรมการ ดังนี้

๑) ศึกษาดูงาน เรื่อง “การปกป้องสิทธิเสรีภาพและคุ้มครองประชาชนและติดตามการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐในสถานการณ์การชุมนุม” ในวันพุธที่ ๒๒ กันยายน ๒๕๖๔ ณ สำนักงานเขตดินแดง เขตดินแดง กรุงเทพมหานคร

๒) ศึกษาดูงาน ณ กรุงเทพมหานคร ระหว่างวันที่ ๒๐ - ๒๕ กันยายน ๒๕๖๔

๓) ศึกษาดูงานและจัดสัมมนา ณ จังหวัดมหาสารคาม ระหว่างวันที่ ๒๓ - ๒๕ กันยายน

๒๕๖๔

๔) สัมมนา ณ กรุงเทพมหานคร ระหว่างวันที่ ๒๕ - ๓๐ กันยายน ๒๕๖๔

๕) ศึกษาดูงาน ณ จังหวัดสมุทรสาคร วันอาทิตย์ที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๖๔

๖) ศึกษาดูงาน ณ จังหวัดราชบุรี ระหว่างวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๔ ถึงวันที่ ๑ ตุลาคม

๒๕๖๔

๔.๑๐ ที่ประชุมมีมติให้มีหนังสือไปยังหน่วยงานต่าง ๆ ดังนี้

๑) หนังสือขอให้คณะทำงานศึกษาและติดตามโครงสร้างการพัฒนาพรรคการเมืองเข้าพบและร่วมประชุมกับสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง เพื่อรับฟังและแลกเปลี่ยนข้อมูล ข้อเท็จจริงและความเห็นในประเด็นเกี่ยวกับโครงสร้างการพัฒนาพรรคการเมือง

๒) หนังสือขอข้อมูลกระทรวงมหาดไทยเกี่ยวกับเรื่องการเลือกตั้งท้องถิ่นที่มีพรรคการเมืองเข้าไปเกี่ยวข้อง

๓) หนังสือขอให้คณะกรรมการศึกษาแนวทางการมีส่วนร่วมของประชาชนในระดับชุมชนเมืองและตัวแทนประชาชนในกรุงเทพมหานคร ประชุมร่วมกับสำนักต่างๆ ณ ศาลาว่าการกรุงเทพมหานคร เพื่อศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในระดับชุมชนเมือง

๔.๑๑ พิจารณากำหนดนัดประชุมคณะกรรมการอีกครั้งต่อไป

ที่ประชุมมีมติให้นัดประชุมคณะกรรมการอีกครั้งต่อไป ในวันอังคารที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๖๔ เวลา ๑๓.๓๐ นาฬิกา เพื่อพิจารณาเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

๑) พิจารณาปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนจากโครงการของรัฐ และการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อโครงการของรัฐ กรณีชุมชนพื้นที่ใต้ทางด่วนบางขุนเทียน และพื้นที่ข้างเคียงตลอดเส้นทางเขตบางขุนเทียน โดยเชิญผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ผู้ว่าการการทางพิเศษแห่งประเทศไทย ผู้อำนวยการเขตบางขุนเทียน ตัวแทนประชาชนผู้ได้รับความเดือดร้อน เข้าร่วมประชุม

๒) พิจารณาปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนจากการดำเนินโครงการสร้างถนนในชุมชนสินอนันต์ เขตหนองจอก โดยเชิญผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ผู้อำนวยการสำนักการโยธา กรุงเทพมหานคร ผู้อำนวยการเขตหนองจอก ตัวแทนประชาชนผู้ได้รับความเดือดร้อน เข้าร่วมประชุม

๓) พิจารณาศึกษาปัญหาการใช้พื้นที่ลานจอดรถบริเวณตลาดรอบนอกสวนจตุจักร เขตจตุจักร โดยเชิญผู้อำนวยการเขตจตุจักร ตัวแทนประชาชนผู้ได้รับความเดือดร้อน เข้าร่วมประชุม

เลิกประชุมเวลา ๑๖.๓๐ นาฬิกา
คณะกรรมการการพัฒนาการเมือง การสื่อสารมวลชน
และการมีส่วนร่วมของประชาชน
สภาผู้แทนราษฎร

นางสาวอภิสร ทัดภูธร

นิติกรชำนาญการ

ผู้จัดบันทึกการประชุม

นางสาวชิดชนก ภูรินันท์

ผู้ช่วยเลขานุการประจำคณะกรรมการตามข้อบังคับฯ

ผู้ตรวจบันทึกการประชุม

คณะกรรมการการพัฒนาการเมือง การสื่อสารมวลชน และการมีส่วนร่วมของประชาชน
ได้รับรองบันทึกการประชุม ครั้งที่ ๖๕ วันพุธที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๖๔ ในการประชุมครั้งที่ ๓๓ เมื่อวัน ...
ที่ ๒๐ เดือน ... พ.ศ. ๒๕๖๔

คณะกรรมการการพัฒนาการเมือง การสื่อสารมวลชน
และการมีส่วนร่วมของประชาชน
ลงชื่อ.....
ประธานคณะกรรมการการพัฒนาการเมือง
การสื่อสารมวลชน และการมีส่วนร่วมของประชาชน
สภาผู้แทนราษฎร